

levende Mand, og dog var han ikke kommen til nogen mere frifindet Retning, og jeg har vist, ad hvilken Veiden var kommen, idet jeg fremdrog en Sammenligning mellem vor Grundlov og en anden samtidig Grundlovsforfatning. Det siges beständig, at den eneste Ve til folkelig Udvikling og Oplysning er denne Mands Syn paa alle de Oplysningspørgsmaal. Er det Tilfældet, saa maa mange af os i denne Sal, baade Lærde og Læge jo leve i det dybeste Mørke, thi vi have ikke det Syn paa det Nordiske og meget Andet som den nævnte store Videnskabsmand. At noget Saadant kan dristigen udtales; samtidigt med at man udtaler sig for Nødvendigheden af en Alliance med de Folk, der ere hele denne Rætnings mest afgjorte Modstandere, forbauser mig rigtignok i allerhøieste Grad. Det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds (Sagd) sagde, at man skulde vogte sig for at følge visse Talere i denne Sag, thi de havde en særlig dybere Indsigt i de Sager, hvorom der er Tale. Det er dog det mærkværdigste Ræsonnement, jeg har hørt, saa maa jo ogsaa den almindelige Valgret være en forkert Ting som Basis for Afgjørelsen af et Folks Anliggender, naar Folk ikke skulde være egnede til at domme om de Forhold, hvort de mest bevæge sig, og de Anliggender, hvortil de have det bedste Kjendskab. Men jeg tror, at det ærede Medlem har været saa længe fraværende, at han ikke fuldkommen tilstrækkelig har fulgt de tidligere Forhandlinger om denne Sag i dette Thing. Idet jeg altsaa gjør gjældende, at man skal vogte sig for at gaa i en saa ensidig Retning som at grundlægge lærde Skoler udelukkende paa den islandske Retning, vil jeg paany urgere, at man gjør det overordentlig besværligt derved for de unge Mennesker, af hvilke man forlanger dette islandske Studium. Det er et tungt Læs, man lægger paa deres Skuldre; vi kunne jo sagtens tale derom, thi vi ere jo fri for at skulle lære det. Der er nævnt N. M. Petersen. Han siger udtrykkelig i sin Litteraturhistorie, at da et bekjendt Haandskrift til den ene af Eddærne kom her til Kjøbenhavn, var Sproget saa vanskeligt, at ingen af de Islændere, der vare her i Kjøbenhavn, kunde da

forstaa det. Til at gjøre sig bekjendt med Eddaen behøver man ikke at gjøre et dybt Studium af Islandsk, thi der findes Overtættelser nok, og vil man tage den sidste Udgave deraf, ville de Allerfleste forbauses over det Mørke, der hviler over disse Digte med Undertagelse af eet. De, der kunne granske Tanken i en bekjendt dansk Skjalds Digte, ville maaste kunne forstaa dem, men Andre ikke. Jeg indrømmer, at denne Skjald har skrevet nogle af de smukkeste iblandt Danmarks samtlige Psalmer og Folkesange; men han har sandelig ogsaa skrevet saa mørke Digte, at Ingen synderlig let skal kunne forstaa dem; der er f. Ex. det bekjendte Digt om Danmarks Rosengaard, der skulde ud at sætte. Jeg havde haabet, at Udvalgets Flertal og Mindretal inden 3die Behandling vare komne hinanden imøde, idet man havde udvalgt nogle enkelte bestemte Skoler, hvor man vilde gjøre Forsøg med de 3 Kurser ved Siden af hinanden. Jeg veed, at der er en Tanke, der blev næret af nogle selv iblandt Udvalgets Flertals Medlemmer, og det er en Tanke, der paa en Maade tiltaler mig, thi det er en Tanke, der allerede har været paa Bane i næsten 200 Aar, at man skulde fremstaa Kundskab til Islandsk. Der er ifølge N. M. Petersen i Sverrig indrettet Undervisning for næsten 200 Aar siden under Carl den 11te for Adelens Børn med et saadant Grundlag, for at man derigjennem kunde komme til at forstaa Sverrigs Love; men det blev, saavidt jeg kunde efterspore, opgivet. Det er saa ofte, at man tager Ting frem paany flere Hundrede Aar efter, at de ere opgivne, for en Del fordi man ikke veed, at de have været forsøgte før. Men paa den anden Side har jeg ved en tidligere Behandling sagt, at jeg maatte ønske, at Grundlaget for Islandsk blev en større Almenhed bekjendt end hidtil, thi deri ligger i mine Dine en af de største Vanskeligheder for at gennemføre den Reform i vort Skriftsprog, som et meget stort Parti ønsker, at der er saa saa, der kjende det allertaveligste Grundlag i den islandske Grammatik og dermed Sprogets Udviklingshistorie. Jeg kan derfor forstaa den ærede Ministers Forslag, som aabner alle dem, der især bruge Skrift og Tal, en større Ud-